

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№3

2026
MART

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google
Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, mart.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

KORXONALARDA ICHKI AUDIT TIZIMINING BOSHQARUV QARORLARI QABUL QILISHDAGI O'RNI	24
Mexmonaliyev Ulug'bek Erkinjon o'g'li	
FISKAL SIYOSAT SAMARADORLIGI VA SOLIQ TUSHUMLARI DINAMIKASI: O'ZBEKISTON MISOLIDA ILMIY TAHLIL	30
Abduraimova Nigora Abdugapparovna	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI KELITIRIB CHIQUARUVCHI ASOSIY OMILLAR HAMDA IQTISODIYOTGA TA'SIRI	37
Toxtabayev Oybek Odilovich	
QISHLOQ XO'JALIGI OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARIDA ZAMONAVIY BOSHQARUV	42
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
O'ZBEKISTON GLOBAL-IQTISODIY RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O'RNI	48
Kuvatova Oliya Sheraliyevna	
QURILISH SANOATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING IQTISODIY MOHIYATI VA ULARNI KAPITAL BOZORI INSTRUMENTLARI ORQALI MOLİYALASHTIRISH IMKONIYATLARI.....	54
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
IQTISODIY ISLOHOTLAR DAVRIDA TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING OMILLARI	61
Yangiboyev F.B.	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI ERTA ANIQLASH VA BOSHQARISHNING INTEGRATSIYALASHGAN RISK-INDEKS MODELİ	68
Kalandarov Abdulla Baxtiyorovich, Rajabov Shoxrux Suvon o'g'li	
RUX VA QO'RG'OSHINNI SELEKTIV AJRATIB OLISHNI KOMBINATSIYALASH TEXNOLOGIYASI VA NAZARIYASI.....	74
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Haqberdiyev Dilshod Qodir o'g'li	
UY-JOY QURILISHI HAJMINI UZOQ MUDDATLI PROGNOZLASHDA EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH	81
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
O'ZBEKISTONDA BOG'DORCHILIKNI RIVOJLANTIRISHDA IQLIM VA TABIIY OFATLAR NATIJASIDA YETKAZILDAN TALOFATLARNI DAVLAT TOMONIDAN KOMPENSATSIYA QILISH MEKANIZMI.....	85
Sattorov Orifjon Boymurodovich	
AHOLI MOLİYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH MEKANIZMLARI.....	90
Abdug'aniyev Uchqun Habibulla o'g'li	
O'ZBEKISTON QURILISH SANOATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING RIVOJLANISH DINAMIKASI VA TENDENSIYALARI	96
Musaeva Aynura Abayxolievna	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF SOCIAL INFRASTRUCTURE TRANSFORMATION IN THE CONTEMPORARY ENVIRONMENT.....	104
Normurodov Khusan Eshmakhmatovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING INVESTITSION FAOLLIGINI BAHOLASH YO'LLARI	108
Begamov S.X.	
DEBITORLIK QARZLARINING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI	112
Normatova Gulmira Xayrullaevna	

SOLIQLARNI PROGNOZLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH AMALIYOTI TAHLILI.....	118
Ergashov Jamshid Ashurovich	
MEHNAT XARAJATLARI HISOB: NAZARIY ASOSLAR, USULLAR VA BOSHQARUVDA AHAMIYATI.....	126
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
KORPORATIV XIZMATLARNING BANK FOYDASIGA TA'SIRI: KOMISSION VA FOIZLI DAROMADLAR TAHLILI	131
Qurbonov Abror Abdullayevich	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA TASHKILY MEXANIZMLARI	136
Djamalov G'ofir Oribjanovich	
OCHIQLIK INDEKSI VA KORRUPTSIYAGA QARSHI KURASH SAMARADORLIGI: O'ZBEKISTON TAJRIBASINING INSTITUTSIONAL TAHLILI	144
Dilshod Pulatov, Uchqun Abdug'aniyev	
DUNYO SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIVAVIY HOLATI VA NATIJALARI TAHLILI	153
Alimov Baxodir Batirovich	
QISHLOQ HUDUDLARIDA XIZMAT KO'RSATISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	160
Yuldashova Nilufar Ziyabayevna	
QURILISH TASHKILOTLARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING INNOVATSION USULLARI	164
Muxibova Guli Yarkinovna, Sharifxodjayeva Odina Ulug'bek qizi	
AXBOROT-RESURS MARKAZLARINING TALIM JARAYONIGA TA'SIRINI BAHOLASH	168
Pirmedova Xayitgul Muxammedovna	
IJTIMOY HIMOYA QAMROVINI KENGAYTIRISH MEXANIZMLARI: XALQARO TAJRIBA VA INSTITUSIONAL YONDASHUVLAR	173
Bafoyev Farrux Jo'raqulovich	
KORXONALARDA AI-DRIVEN "DECISION SUPPORT SYSTEMS" (DSS)NI JORIY ETISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	181
Mardanova Ra'no	
STRENGTHENING THE FINANCING OF FAMILY-OWNED ENTERPRISES IN UZBEKISTAN THROUGH BANK CREDIT	186
Baymuratova Zina Aqilbekovna, Ibadullaeva Asal Ulugbek qizi	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA DAVLAT BOSHQARUV TIZIMLARINI RAQAMLASHTIRISH	192
Aytmuratov Qutlimurat Jalgasovich	
ATTRACTING INVESTMENTS FROM FINANCIAL MARKETS AND FACTORS INFLUENCING THE INCREASE OF THEIR ATTRACTIVENESS	196
Kholov Sherali Akhrorboyevich	
MARKAZIY OSIYODA TRANSCHEGARAVIY SUV RESURSLARINI BOSHQARISH VA ADOLATLI TAQSIMLASHNING NAZARIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	200
Matkarimov Mansur	
XALQARO XIZMATLAR SAVDOSIDA TIBBIY TURIZMNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	206
Farxodova Shohnova Umidbek qizi	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BAHOLASHNING KO'P OMILLI INDIKATORLARI TIZIMI	213
Ibroximov Iloxomjon Shavkatjon o'g'li	
SANOAT KORXONALARINI IQTISODIY FAOLIYATINI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI	219
Tillayeva Barno Ramiziddinova	
NOTIJORAT TASHKILOTLAR FAOLIYATIDA AUDITORLIK TEKSHIRUVI VA AUDITORLIK HISOBOTLARINING O'ZIGA XOSLIGI	224
Xolmirmayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich	

ЦИФРОВЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ РЕИНТЕГРАЦИИ ВОЗВРАЩАЮЩИХСЯ ТРУДОВЫХ МИГРАНТОВ: МЕЖДУНАРОДНАЯ ПРАКТИКА И ВОЗМОЖНОСТИ ДЛЯ КЫРГЫЗСТАНА.....	230
<i>Амантурова Дилбара Кыдыкбековна</i>	
РОЛЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ЛЕКСИКИ В ЯЗЫКОВОЙ ПОДГОТОВКЕ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ.....	237
<i>Асрарова М.У.</i>	
О СКОРИНГОВЫХ МЕТОДАХ ЭКСПРЕСС-АНАЛИЗА ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ УЗБЕКСКИХ ЭМИТЕНТОВ.....	242
<i>Ирмухамедова Муслима Дилшодовна</i>	
UY-JOY QURILISHIDA ESKROU MEXANIZMLARINI JORIY ETISH ORQALI INVESTITSION XAVFSIZLIK VA MOLIVAVIY SHAFFOFLIKNI TA'MINLASH	247
<i>Karimov Inomjon Ortikbaevich</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK BIZNESNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MASALALARI	254
<i>Kamoliddinov Ilhomjon Muxammadjonovich, Kobilov Murod Vakkosovich</i>	
TIJORAT BANKLARI RAQOBATBARDOSHLIGINING MOLIVAVIY BARQARORLIK KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	259
<i>Axmedov Toxirjon Xasanjon o'g'li</i>	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA ENERGETIKA VA ISHLAB CHIQARISH SALOHİYATINING ROLI	264
<i>Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li</i>	
TIJORAT BANKLARIDA KOMPLAENS-NAZORAT TIZIMI ORQALI RISKLARNI SAMARALI BOSHQARISH	270
<i>Fayziyev Sherzod Djunaydilloyevich</i>	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ БАНКОВСКИМИ РИСКАМИ И СТРАХОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ ОПЕРАЦИЙ В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКИНГА В ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ.....	275
<i>Бахтиёров Худайберган Хамдам угли</i>	
DOIMIY BO'LMAGAN KUCH TA'SIRIDA DEFORMATSIYALANUVCHAN STANDART CHIZIQLI QATTIQ MODEL ISHLAB CHIQISH VA SONLI TAHLIL QILISH.....	282
<i>Ahmadov Ilhom Aktam o'g'li, Isomova Sabohat Islom qizi</i>	
YOUTH ENTREPRENEURSHIP AS A FACTOR OF STRUCTURAL ECONOMIC TRANSFORMATION IN UZBEKISTAN.....	290
<i>Isakjanova Saboxat Muhamedovna</i>	
МОДЕЛИРОВАНИЕ САМОВОЗБУЖДЕНИЕ НЕЯВНОПОЛЮСНОГО СИНХРОННОГО ГЕНЕРАТОРА ПРОДОЛЬНО-ПОПЕРЕЧНОГО ВОЗБУЖДЕНИЯ.....	298
<i>Пирматов Нурали Бердиёрович, Бекишев Аллаберген Ергашевич, Бердиёров Улугбек Нурали угли, Бердиёров Улмасбек Нурали угли</i>	
YURTIMIZDAGI EKOLOGIK SOF YOG'OCH MATERIALLARIDAN TAYYORLANGAN ORAYOMA KONSTRUKSIYALARINING CHO'ZILISHGA QARSHILIGI	305
<i>Yunusaliyev Elmurod Muhammadyaqubovich, Toshpulatov Ilhomjon Baxtiyorovich</i>	
AYDAR-ARNASOY KO'LLAR TIZIMINING SHAKLLANISH BOSQICHLARI VA ZAMONAVIY EKOLOGIK MUAMMOLARI.....	311
<i>Aminov Hamza Husanovich, Madrimov Rajabboy Masharipovich, Xamdullayeva Aziza Baxtiyor qizi</i>	
EXPLAINABLE AI YORDAMIDA SOC UCHUN TUSHUNTIRILADIGAN KIBERXAVF ANIQLASH TIZIMINI ISHLAB CHIQISH	318
<i>N.N. Jo'rayev, A.Sh. Juraboyev</i>	
QUYOSH FOTOELEKTRIK MODULLARINI SUV YORDAMIDA TOZALASH VA SOVITISH USULLARI TAHLILI	324
<i>Ibragimov Umidjon Hikmatullayevich, Qodirov Jobir Ro'zimatovich, Izomov Shahzod Niyoz o'g'li, To'yumurodov Quvonchbek Sherzod o'g'li</i>	

RAQAMLI TEKNOLOGIYALARNING QURILISH SOHASIGA INTEGRATSIYASI: ILG'OR XALQARO TAJRIBA	332
Fayziyeva Gulnoza Abdurahmonovna	
ФАКТОРЫ НАЛОГОВОЙ КУЛЬТУРЫ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА СОБИРАЕМОСТЬ НАЛОГОВ: СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ И ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ	339
Хакимова Ситора Ильёсжон кизи, Муталова Дилором Махамаджановна	
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ ЭКСПЕРТНОГО ПРОГНОЗИРОВАНИЯ КОМПЕТЕНЦИЙ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ	345
Л.А. Кадырова, Б. Н. Эгамов	
О'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SUG'URTA BOZORINING TUZILISHI TAHLILI	350
G'ozdiyeva Aziza Abdusalomovna	
MINTAQALARDA INNOVATSION FAOLIYATNI MOLİYALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH MASALALARI	358
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
KONTEYNERLI TASHUVLARNING JORIY HOLATI, MAVJUD MUAMMOLAR VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	366
Samatov G'affor Alloqulovich, Xolmatov Bekzod Nurmatovich, Toxirov Maxmudjon Murodjon o'g'li, Absattarov Isomiddin Xotam o'g'li	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA ISHLAB CHIQRISH OMILLARI BO'YICHA NOMUVOFIQLIKNI ANIQLASH VA BARTARAF ETISH MEXANIZMI	381
Kaypnazarova Gulshad Xojamuratovna	
TASHQI SAVDO BALANSINI MUVOZANATLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY JIHATLAR	386
Rahimov Eshmurod Normurodovich, Misliddinov Ikromjon Kamoliddin o'g'li	
SIFATLI TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH VA AHOLIGA QAMROVNI TA'MINLASHDA BOSHQARUV QARORLARINING AHAMIYATI	391
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARIDA GIPERPARAMETRLARNI MATEMATIK OPTIMALLASHTIRISH USULLARI	396
Husan Arziqulov Normurod o'g'li	
ENHANCING THE SERVICE SECTOR AS A MEANS OF CREATING EMPLOYMENT IN TOURISM INFRASTRUCTURE	401
Zarikeev Rasul Polatovich	
EXPANDING BANK CREDIT OPPORTUNITIES FOR FAMILY-OWNED ENTERPRISES IN UZBEKISTAN	406
Isakov Janabay Yakipbaevich	
BANKS' BROKERAGE AND ADVISORY SERVICES IN FACILITATING SECURITIES TRANSACTIONS AND IMPROVING MARKET LIQUIDITY	412
Isakov Isobek Janabay uli	
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ ВНЕШНЕЙ ТОРГОВЛИ	416
Ибрагимов Мансур Ахметович	
ОПТИМИЗАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ПРОВАЙДЕРОВ В УСЛОВИЯХ ПОСТРОЕНИЯ НОВЫХ ЦЕПЕЙ ПОСТАВОК	421
Маннапова Феруза Фахриддин кизи	
О'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISLOM MOLİYASINI HUQUQIY TARTIBGA SOLISH VA INSTITUSIONAL ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	428
Isroilov Obid Olimjonovich	
OZIQ-OVQAT BOZORI KON'YUNKTURASINI BAHOLASHDA KO'P OMILLI REGRESSIYA MODELINING SAMARADORLIGI	433
Abduraxmonov Adxamjon Sultonboyevich	

AHOLI TURMUSH TARZINI YAXSHILASHNING ISTIQBOLLARI.....	438
Djuraeva Didora Sobirjonovna	
ZAMONAVIY MOLIVAVIY INFRATUZILMANING INSTITUSIONAL ASOSLARI: TO'LOV TIZIMLARI NAZARIYASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	441
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQAMLI MENEJMENT VA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA STRATEGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH	449
Zayaviddinova Nafisa Muxammadovna	
CORPORATE GOVERNANCE, FDI, AND URBANIZATION IN THE GREEN ECONOMIC TRANSFORMATION OF UZBEKISTAN	454
Ablaeva Valentina	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND MICRO-ENTERPRISE DEVELOPMENT	460
Dilafroz Kuchkorova	
LEGIRLANGAN PO'LATLARDAN TAYYORLANGAN PROKATLASH JO'VALARINI CHIDAMLILIGINI OSHIRISH UCHUN TERMIK PUXTALASH TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	466
Saydumarov Botir Muradovich, Berdiyev Darob Murotovich, Tashmatov Ravshan Qobilovich	
SHAMOL TURBINASINING IKKI TOMONLAMA TA'MINLANADIGAN ASINXRON GENERATORI O'TKINCHI JARAYONLARINING TAHLILI	471
Bekishev Allabergen Yergashevich, Kurbonov Najmiddin Abduxamidovich, Yunusov Obidxon Abdivait o'g'li, Jo'rayev Doston Majid o'g'li	
TIJORAT BANKLAR FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	479
Babaxanova Dildora Rustamovna	
RAQOBAT USTUNLIGIGA ERISHISHDA ZAMONAVIY MARKETING TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH	485
Meliqulov Abdulhalil Norinovich	
JAMOAT AHAMIYATIGA EGA TASHKILOTLAR TOIFASIGA KIRITISH MEZONLARI, ULARNING MOLIVAVIY HISOBOTLARI VA AUDITIGA QO'YILADIGAN TALABLAR.....	490
Shodiyev Murodjon Bakirovich	
EFFICIENCY OF IMPROVING THE IT SERVICES EXPORT	494
Uzakov Ortik Shaymardanovich	
CHORVACHILIKDA ILK VETERINARIYA XIZMATI TARIXI: QADIMGI O'ZBEKISTON MISOLIDA.....	499
Sayfudinova Djamila Badridinovna	
AHOLINI IJTIMOIIY HIMOYALASH TIZIMINI BOSHQARISHGA BAG'ISHLANGAN DASTLABKI ILMIY QARASHLARNING SHAKLLANISHI VA ULARNING TAHLILI	503
Xamroyev Anvar Ashurovich	
AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI HAMDA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING IQTISODIIY AFZALLIKLARI.....	508
A.A.Abduvoxidov	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARINING MOLIVAVIY HOLATINI KOMPLEKS BAHOLASH VA IQTISODIIY SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISH	518
Turmanqulov Norpo'lat Sa'dullayevich	
PERFORMANCE APPRAISAL FAIRNESS AND EMPLOYEE OUTCOMES IN UZBEKISTAN'S EDUCATIONAL INSTITUTIONS: A QUANTITATIVE INVESTIGATION	525
Farida Nishanova	
SANOAT KORXONALARIDA SIFAT BOSHQARUVI TIZIMLARINING ISHLAB CHIQARISH JARAYONIGA TA'SIRI	535
O'.M. Baytanov	

DIGITAL METHODS FOR MONITORING HAND HYGIENE AND AUTOMATIC NAIL SEGMENTATION USING COMPUTER VISION TECHNOLOGIES	540
Shavkat Shukhratovich Azimov, Temurbek Zokir Ugli Daminov, Durdona Nurjonovna Rasulova, Dilorom Umrzakovna Nalibaeva	
MATLAB-BASED OPTIMIZATION OF METHANE FEED INTAKE IN A GTL PLANT FOR SYNTHETIC FUEL PRODUCTION.....	545
U.T. Beshimov, U.R. Azamatov, A.G. Makhsumov, E.E. Mashaev	
НЕОБХОДИМОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОПТИМАЛЬНОГО ИНВЕСТИЦИОННОГО ВЛОЖЕНИЯ В СОЦИАЛЬНО-ЗНАЧИМЫХ ИННОВАЦИОННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ	554
Зайналов Ж.Р. , Абдуллаева С.Ш., Нурмухамедов А.М.	
INFORMATIKA FANINI O'QITISHDA ONLAYN TEST VA AVTOMATIK BAHOLASH TIZIMLARI: INNOVATION METODLAR, ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA DOLZARB MUAMMOLAR TAHLILI	561
Nasriddinov Zaynobiddin Xusniddin o'g'li, Sayidov Nozimjon Abdulnosirovich	
SERVOMOTORLARNING XARAKTERISTIKALARI	565
Pirmatov Nurali Berdiyrovich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI BOSHQARISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	572
O'rinov Komiljon Kozimovich	

XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI BOSHQARISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH

O'rinov Komiljon Kozimovich

Farg'ona davlat universiteti mustaqil tadqiqotchisi

E-mail: komiljon@gmail.com

ORCID: 0009-0001-6223-8255

Annotatsiya. Mazkur maqolada xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish masalalari tahlil qilingan. Tadqiqot doirasida xizmatlar sohasida boshqaruv samaradorligiga ta'sir etuvchi iqtisodiy, bozor, institutsional-huquqiy va tashkiliy omillar o'rganildi. Shuningdek, xizmat ko'rsatish sohasida raqobat muhitini rivojlantirish, resurslardan samarali foydalanish va xizmatlar sifatini oshirishda boshqaruv mexanizmlarining ahamiyati ilmiy jihatdan asoslantirildi. Tahlil natijalari asosida xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish, raqamli texnologiyalardan foydalanish hamda innovatsion boshqaruv usullarini joriy etish bo'yicha ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqildi. Ushbu yondashuv xizmat ko'rsatish sohasining samaradorligini oshirish, xizmatlar bozorining barqaror rivojlanishini ta'minlash hamda iqtisodiyotda uning ulushini kengaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: xizmat ko'rsatish sohasi, xizmatlar iqtisodiyoti, xizmat ko'rsatishni boshqarish, tashkiliy-iqtisodiy mexanizm, boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish, xizmatlar bozori, xizmatlar infratuzilmasi, xizmatlar sifati, iqtisodiy omillar, bozor omillari, institutsional omillar, tashkiliy boshqaruv, innovatsion boshqaruv, raqamli iqtisodiyot.

Abstract. This article analyzes the issues of improving the organizational and economic mechanisms for managing the service sector. Within the framework of the study, economic, market, institutional-legal, and organizational factors influencing management efficiency in the service sector were examined. The study also scientifically substantiates the importance of management mechanisms in developing a competitive environment, ensuring efficient use of resources, and improving service quality. Based on the results of the analysis, scientific and practical recommendations were developed for improving the organizational and economic mechanisms of service sector management, introducing digital technologies, and applying innovative management methods. This approach contributes to increasing the efficiency of the service sector, ensuring the sustainable development of the service market, and expanding its share in the national economy.

Keywords: service sector, service economy, service management, organizational and economic mechanism, improvement of management mechanisms, service market, service infrastructure, service quality, economic factors, market factors, institutional factors, organizational management, innovative management, digital economy.

Аннотация. В данной статье проанализированы вопросы совершенствования организационно-экономических механизмов управления сферой услуг. В рамках исследования изучены экономические, рыночные, институционально-правовые и организационные факторы, влияющие на эффективность управления в сфере услуг. Также научно обоснована роль управленческих механизмов в развитии конкурентной среды, эффективном использовании ресурсов и повышении качества услуг. По результатам анализа разработаны научно-практические предложения и рекомендации по совершенствованию организационно-экономических механизмов управления сферой услуг, внедрению цифровых технологий и применению инновационных методов управления. Данный подход способствует повышению эффективности сферы услуг, обеспечению устойчивого развития рынка услуг и расширению её доли в экономике.

Ключевые слова: сфера услуг, экономика услуг, управление сферой услуг, организационно-экономический механизм, совершенствование механизмов управления, рынок услуг, инфраструктура услуг, качество услуг, экономические факторы, рыночные факторы, институциональные факторы, организационное управление, инновационное управление, цифровая экономика.

KIRISH

Hozirgi global iqtisodiyot sharoitida xizmat ko'rsatish sohasi milliy iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismiga aylanib, iqtisodiy o'sishni ta'minlash, yangi ish o'rinlari yaratish hamda aholi farovonligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Xizmatlar sohasi iqtisodiyotning boshqa tarmoqlari bilan uzviy bog'liq holda rivojlanib, iqtisodiy faollikni rag'batlantiruvchi asosiy omillardan biri sifatida namoyon bo'ladi. Shu jihatdan xizmat ko'rsatish sohasini samarali boshqarish, uning tashkiliy va iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish dolzarb ilmiy-amaliy vazifalardan biri hisoblanadi.

So'nggi yillarda mamlakatimizda xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Xususan, xizmatlar bozorini kengaytirish, aholiga ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish, tadbirkorlik subyektlari faoliyatini qo'llab-quvvatlash hamda raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali xizmat ko'rsatish sohasining iqtisodiyotdagi ulushini oshirishga qaratilgan qator islohotlar amalga oshirilmoqda. Bu jarayonlarda xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning samarali tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini shakllantirish va ularni takomillashtirish alohida ahamiyat kasb etadi.

Xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari iqtisodiy, bozor, institutsional-huquqiy, tashkiliy hamda texnologik omillar ta'sirida shakllanadi. Ushbu mexanizmlar xizmatlar bozorida raqobat muhitini rivojlantirish, resurslardan samarali foydalanish, xizmatlar sifati va samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Shuning uchun mazkur mexanizmlarning mazmuni, shakllanish omillari hamda ularning xizmat ko'rsatish sohasi rivojlanishiga ta'sirini ilmiy jihatdan tahlil qilish muhim ahamiyatga ega.

Shu nuqtai nazardan, mazkur maqolaning maqsadi xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini tahlil qilish hamda ularni takomillashtirishning asosiy yo'nalishlarini ilmiy jihatdan asoslashdan iborat. Tadqiqot doirasida xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishga ta'sir etuvchi omillar o'rganilib, ushbu sohada samarali boshqaruv tizimini shakllantirishga qaratilgan ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLARNING SHARHI

Xizmat ko'rsatish sohasini boshqarish va uning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish masalalari iqtisodiy adabiyotlarda keng o'rganilgan. Ushbu sohadagi ilmiy tadqiqotlarda xizmatlar iqtisodiyotining nazariy asoslari, xizmatlar bozorining rivojlanish qonuniyatlari hamda xizmat ko'rsatish sohasini boshqarish mexanizmlarining samaradorligiga alohida e'tibor qaratilgan.

Xorijiy iqtisodchi olimlardan F. Kotler, K. Lovelock va V. Zeithaml tadqiqotlarida xizmatlar bozorini rivojlantirish, xizmatlar marketingi hamda xizmatlar sifatini boshqarish masalalari atroflicha yoritilgan [1]. Ularning ishlarida xizmat ko'rsatish sohasida samarali boshqaruvni ta'minlashda iste'molchilar ehtiyojlarini o'rganish, raqobat muhitini shakllantirish hamda xizmatlar sifatini oshirish muhim omillar sifatida ta'kidlanadi. Xususan, M. Porter o'z tadqiqotlarida raqobatbardoshlikni ta'minlashda xizmatlar sohasida innovatsiyalar va samarali boshqaruv mexanizmlarining ahamiyatini asoslab bergan [2].

Mamlakatimiz iqtisodchi olimlaridan B.T. Salimov, Sh. Sh. Shodmonov, Q.X. Abdullayev kabi tadqiqotchilarning ishlarida xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning nazariy va amaliy jihatlarini tahlil qilingan [3]. Ularning tadqiqotlarida xizmatlar bozorini rivojlantirish, xizmatlar infratuzilmasini takomillashtirish, xizmatlar sohasida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash hamda xizmatlar sifatini oshirish masalalari ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

Shu bilan birga, so'nggi yillarda xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishda raqamli texnologiyalarni joriy etish, innovatsion boshqaruv usullaridan foydalanish hamda xizmatlar bozorini diversifikatsiya qilish masalalariga alohida e'tibor qaratilmoqda. Biroq mavjud ilmiy tadqiqotlarda xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini kompleks tarzda tahlil qilish va ularni zamonaviy iqtisodiy sharoitlarda takomillashtirish masalalari yetarli darajada tadqiq etilmagan.

Shu bois mazkur tadqiqotda xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini shakllantiruvchi omillar tahlil qilinib, ularni takomillashtirishning asosiy yo'nalishlarini ilmiy jihatdan asoslash maqsad qilib qo'yildi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini tahlil qilish va ularni takomillashtirish masalalarini o'rganishda bir qator ilmiy tadqiqot usullaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida xizmat ko'rsatish sohasining rivojlanish tendensiyalarini aniqlash hamda boshqaruv samaradorligini baholash maqsadida tizimli tahlil, iqtisodiy tahlil, taqqoslash va mantiqiy xulosa chiqarish usullari qo'llanildi.

Tadqiqotning axborot bazasini xizmat ko'rsatish sohasi rivojlanishiga oid statistik ma'lumotlar, ilmiy adabiyotlar, iqtisodchi olimlarning tadqiqot ishlari hamda xalqaro tashkilotlar hisobotlari tashkil etadi. Ushbu ma'lumotlar asosida xizmat ko'rsatish sohasidagi boshqaruv mexanizmlari, ularning iqtisodiy samaradorligi hamda rivojlanish omillari tahlil qilindi.

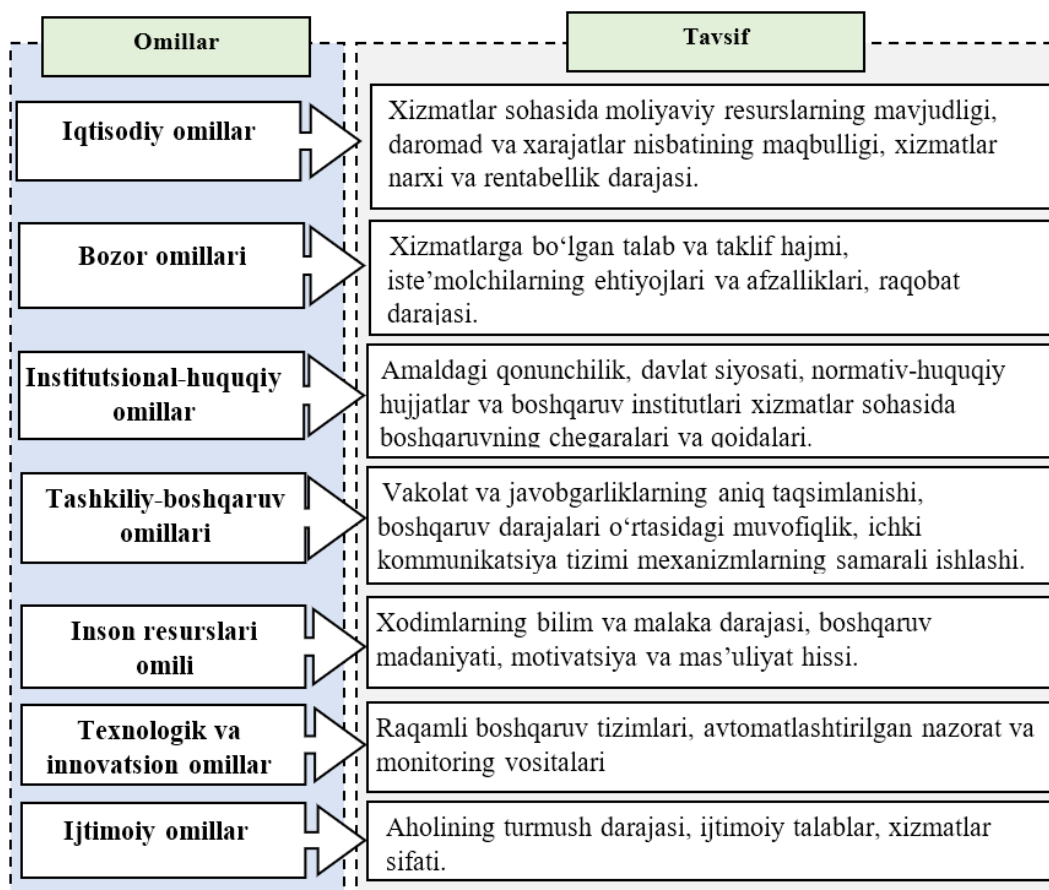
Shuningdek, tadqiqot jarayonida xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishda tashkiliy va iqtisodiy omillarni baholash maqsadida tahliliy usullar, umumlashtirish hamda abstraksiya usullaridan foydalanildi. Ushbu usullar orqali xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini shakllantirish va takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari ilmiy jihatdan asoslantirildi.

Bundan tashqari, tadqiqotda xizmat ko'rsatish sohasining rivojlanishini baholashda statistik ma'lumotlarni tahlil qilish, dinamik ko'rsatkichlarni o'rganish hamda iqtisodiy ko'rsatkichlar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlash usullaridan ham foydalanildi. Ushbu metodologik yondashuvlar xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar ishlab chiqish imkonini berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Xizmat ko'rsatish sohasini samarali boshqarish iqtisodiyotning barqaror rivojlanishida muhim ahamiyatga ega bo'lib, bu jarayon tashkiliy va iqtisodiy omillarning o'zaro uyg'unligi asosida amalga oshiriladi. Shu nuqtai nazardan, xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini tizimli ravishda o'rganish hamda ularning asosiy elementlarini aniqlash muhim hisoblanadi [4].

Tadqiqot jarayonida xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishga ta'sir etuvchi asosiy omillar tahlil qilinib, ularning o'zaro bog'liqligi asosida tashkiliy-iqtisodiy mexanizm modeli ishlab chiqildi. Mazkur mexanizm xizmat ko'rsatish sohasining rivojlanishiga ta'sir etuvchi iqtisodiy, bozor, institutsional hamda tashkiliy omillarni qamrab oladi.

1-rasm. Xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi¹

Mazkur tadqiqot doirasida xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi tahlil qilindi. Ushbu mexanizm xizmat ko'rsatish sohasining rivojlanishini ta'minlovchi bir qator muhim omillarni qamrab oladi. Jumladan, iqtisodiy omillar, bozor muhiti, institutsional sharoitlar hamda tashkiliy boshqaruv usullari xizmatlar bozorining samarali faoliyat yuritishida asosiy o'rin tutadi [5].

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, xizmat ko'rsatish sohasida boshqaruv samaradorligi ko'p jihatdan iqtisodiy resurslardan samarali foydalanish, xizmatlar bozorida raqobat muhitini shakllantirish hamda innovatsion

1 Muallif ishlanmasi.

texnologiyalarni joriy etish darajasiga bog'liq. Ayniqsa, xizmatlar bozorida raqobat muhitining rivojlanishi xizmatlar sifati va samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

Shuningdek, xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishda institutsional omillar, ya'ni davlat siyosati, huquqiy baza hamda institutsional qo'llab-quvvatlash mexanizmlari ham muhim ahamiyat kasb etadi. Davlat tomonidan xizmat ko'rsatish sohasini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan iqtisodiy va tashkiliy chora-tadbirlar mazkur sohaning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari xizmat ko'rsatish sohasida samarali boshqaruvni ta'minlash uchun tashkiliy boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi. Xususan, xizmat ko'rsatish korxonalari faoliyatini strategik rejalashtirish, innovatsion boshqaruv usullarini joriy etish hamda raqamli texnologiyalardan foydalanish xizmatlar bozorining rivojlanishini ta'minlaydi [6].

Bundan tashqari, xizmat ko'rsatish sohasida inson kapitali va malakali kadrlar salohiyatini rivojlantirish ham muhim ahamiyatga ega. Chunki xizmatlar sohasida ko'rsatilayotgan xizmatlarning sifati ko'p jihatdan xodimlarning bilim va malakasiga bog'liq bo'ladi. Shu sababli xizmat ko'rsatish sohasida kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish hamda xizmatlar sifati oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish zarur.

Umuman olganda, xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi iqtisodiy, bozor hamda institutsional omillarning o'zaro uyg'unligi asosida shakllanadi. Ushbu mexanizmni takomillashtirish xizmatlar bozorining barqaror rivojlanishini ta'minlash, xizmatlar sifati va raqobatbardoshligini oshirish hamda iqtisodiyotda xizmat ko'rsatish sohasining ulushini kengaytirishga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tadqiqot natijalari xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari mazkur sohaning barqaror rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatdi. Tahlillar xizmat ko'rsatish sohasida boshqaruv samaradorligi iqtisodiy resurslardan samarali foydalanish, xizmatlar bozorida raqobat muhitini shakllantirish, institutsional qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirish hamda innovatsion texnologiyalarni joriy etish bilan bevosita bog'liq ekanligini ko'rsatdi [7]. Shu bilan birga, xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishda tashkiliy va iqtisodiy omillarning o'zaro uyg'unligi mazkur sohaning raqobatbardoshligini oshirish hamda xizmatlar sifati yaxshilanishiga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalariga asoslanib, xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha quyidagi takliflar ilgari suriladi:

- xizmat ko'rsatish sohasida raqobat muhitini rivojlantirish orqali xizmatlar sifati va samaradorligini oshirish [8];
- xizmat ko'rsatish korxonalari faoliyatida strategik boshqaruv hamda zamonaviy menejment usullarini keng joriy etish;
- xizmatlar bozorida raqamli texnologiyalar va innovatsion yechimlardan foydalanishni kengaytirish;
- xizmat ko'rsatish sohasida malakali kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish hamda inson kapitali salohiyatini oshirish [9];
- xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda davlat va xususiy sektor hamkorligini kuchaytirish.

Ushbu takliflarni amalga oshirish xizmat ko'rsatish sohasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish, xizmatlar bozorining barqaror rivojlanishini ta'minlash hamda iqtisodiyotda mazkur sohaning ulushini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Kotler, P., Keller, K. L. *Marketing Management*. – New Jersey: Pearson Education, 2016.
2. Porter, M. *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. – New York: Free Press, 2008.
3. Salimov, B. T. *Xizmat ko'rsatish sohasi iqtisodiyoti va uni boshqarish*. – Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti, 2021.
4. Oqboyev, A. (2024). Tadbirkorlik subyektlarida xalqaro sifat standartlarini joriy etish tahlili.
5. Okboev, A. R., Ashurkulov, O. J. (2020). Directions for the introduction of an integrated quality management system to increase the competitiveness of light industry enterprises. *South Asian Journal of Marketing & Management Research (SAJMMR)*, Vol. 10, Issue 11, pp. 107–110.
6. Zeithaml, V. A., Bitner, M. J., Gremler, D. D. *Services Marketing: Integrating Customer Focus Across the Firm*. – New York: McGraw-Hill Education, 2018.
7. Rasuljanovich, O. A. (2023). Existing problems in innovative development of Namangan region and their solutions. *Conference Proceedings*, pp. 19–24.
8. Oqboyev, A. R. Xalqaro standartlarni joriy etish asosida tadbirkorlik subyektlarining eksport salohiyatini oshirish // *Biznes – Ekspert*. – Toshkent, 2023. – №9(189). – B. 29–32.
9. Lovelock, C., Wirtz, J. *Services Marketing: People, Technology, Strategy*. – Boston: Pearson Education, 2017.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100